Dosarul nr.3-471/2023
2-23029168-12-3-23022023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

25.06.2024 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru,
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Maria Meșter,

examinând în ședință de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul - *****, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir, la 23.02.2023, s-a adresat în Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), prin care a solicitat: - a anula ca fiind ilegală Decizia CTAS Buiucani cu ***** din 26.10.22 ; - a anula ca fiind ilegal răspunsul CNAS cu ***** din 24.01.2023; - a obliga CNAS să efectueze recalcularea cuantumului pensiei a lui ********** cod personal *****, cu achitarea pensiei neachitate, începând cu 03 mai 2012, luându-se în considerare Certificatele***** din 14.03.2018 și ***** din 23.02.2023 eliberate de către Direcția Poliție Chișinău, cu majorările și indexările ce au avut loc.

În argumentarea acțiunii, reclamantul a indicat că, a activat în organele afacerilor interne de la 20 septembrie 1993 și până la 02 mai 2012.

Prin certificatele***** din 14.03.2018 și ***** din 23.02.2022 eliberate de către Direcția Poliție Chișinău s-a constatat că perioada de activitate a lui ***** 16.09.1993 - 26.02.2010 în Batalionul Serviciului Escortă și Pază Deținuți s-a calculat eronat, fără includerea avantajelor ***** or, la ieșirea la pensie la 26.02.2010 cuantumul pensiei reclamantului constituia 50% din solda, iar după recalculare ar constitui 75 %.

Menționează reclamantul că, cu actele menționate s-a adresat la CTAS Buiucani în vederea recalculării cuantumului pensiei.

Astfel, prin Decizia CTAS Buiucani cu ***** din 26.10.22 a primit refuz în recalcularea cuantumului pensiei. După care reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă la CNAS și la 25 ianuarie 2023 prin răspunsul*****din 24.01.2023, solicitarea a fost respinsă.

Considerând actele administrative susmenționate neîntemeiate, nefondate, solicită instanței de a fi anulate cu obligarea CNAS în recalcularea pensiei, începând cu 03 mai 2012 din următoarele considerente de drept.

Conform normelor conținute în legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne ***** Reclamantul mai face trimitere și la art.54 care prevede că, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp. Iar art.49, prevede că, militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare. Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate.

Reiterează că, prin Hotărârea ***** din 19.07.2016 Curtea Constituțională din Republica Moldova a apreciat: pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor. Având în vedere dispozițiile Constituției (art.47 alin.(2)), cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr.156- XIV. De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil. De altfel, în condițiile art.35 alin.(2) din lege în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen. În același timp, pot exista situații în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări sociale, dar nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, însă legea și în asemenea situații îl sancționează pe titularul pensiei. Curtea reiterează că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. In acest context, Curtea reține că o restrângere a drepturilor relative garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art.54 alin.(2) din Legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, altfel spus - să

servească unui interes public legitim. Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile legii, aceasta fiind, de regulă, sursa lor primară de existență, pe de altă parte, Curtea constată că acesta din urmă prevalează.

Invocă reclamantul că, potrivit art.162 din Codul contenciosului administrativ: (1) Procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. 2) Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. 3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; emiterea unui act administrativ individual.

În conformitate cu art.189 din Codul contenciosului administrativ: 1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. 2) O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Reieșind din cele expuse și în temeiul art.art.162-168, 209, 211, 212, 224 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ solicită instanței de judecată a admite cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul*****

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul reclamantului avocatul Kovali Vladimir, împuternicit în baza mandatului avocațial***** din 27 ianuarie 2023, a susținut acțiunea în contencios administrativ, în sensul formulat și a solicitat admiterea acesteia, reiterându-și argumente expuse în scris.

Pârâtul - Casa Națională de Asigurări Sociale, nu a recunoscut acțiunea reclamantului ***** și a solicit respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În referința prezentată instanței, autoritatea publică pârâtă a menționat că, potrivit Hotărârii de Guvern ***** cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului National Anticorupție, Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01.01.2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forță.

În temeiul hotărârii menționate, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul National Anticorupție, Serviciul Protecție și Pază de Stat a prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale, listele beneficiarilor de pensii și prestații sociale, în format electronic, în mărimile stabilite până la data de 31.12.2016.

Atrage atenție reprezentantul pârâtului că potrivit prevederilor art.49 alin.(3) din Legea *****/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de

organele abilitate. Instituțiile de forță fiind organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și a soldei bănești, pentru fiecare beneficiar de pensie.

În conformitate cu art.2 al Legii *****/1993 militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Astfel, în urma examinării dosarului personal de pensionare a reclamantului, s-a constatat că potrivit calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei ***** a demisionat conform ordinului MAI ***** din 27.04.2012, din funcția comandant de grupă al batalionului serviciului escortă și pază al CGP mun.Chișinău, cu dreptul de a beneficia de pensie din 03.05.2012.

La data de 15.05.2012 reclamantul a depus către Direcția economica-financiară al MAI RM cerere de fixare a pensiei pentru vechime în serviciu.

Prin încheiere de stabilirea pensiei pentru vechime în muncă *****reclamantului i s-a stabilit pensia.

Astfel, începând, cu 03.05.2012 reclamantul este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă în mărime de 50% din suma soldei, confirmând o vechime în serviciu de 20 ani 07 luni 00 zile. Pensia a fost indexată anual.

Menționează autoritatea publică pârâtă că, reclamantul la 10.10.2022, a depus la CTAS Buiucani cerere privind recalcularea pensiei pentru vechime în serviciu cu avantaje, în temeiul certificatului***** din 14.03.2018 eliberat de DP mun.Chișinău IGP MAI. Organul de asigurări sociale a emis decizia privind respingerea cererii în recalcularea pensiei *****din 24.10.2022.

Ulterior, la 26.01.2023 reclamantul a contestat decizia sus menționată, prin cerere prealabilă în adresa CNAS, solicitând recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, în baza certificatului***** din 14.03.2018 eliberată de instituția de forță.

Examinând dosarul de pensionare a reclamantului, cât și actele prezentate, prin răspunsul *****3/23 din 08.02.2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a informat reclamantul, că Decizia, sus menționată, privind respingerea cererii în recalcularea pensiei emisă de către CTAS Buiucani, nu a fost formată în conformitate cu subiectul solicitării.

Respectiv, Decizia ***** din 26.10.2022 privind respingerea cererii de reexaminare a pensiei pentru vechime în muncă, a fost anulată și aprobată Decizia privind respingerea cererii în recalcularea pensiei***** din 17.01.2023, care a fost expediată de către CTAS s.Buiucani reclamantului, conform vizei de domiciliu.

Prin, răspunsul menționat CNAS a invocat că, recepționând Decizia modificată privind respingerea cererii în recalcularea pensiei***** din 17.01.2023 ***** are oportunitatea de a o contesta cu cerere prealabilă, conform prevederilor Codului administrativ.

Suplimentar, reclamantul a fost informat că, organul de asigurări sociale a refuzat în recalcularea pensiei, deoarece nu există temei pentru recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, adică includerea perioadei de activitate: 16.09.1993 - 02.05.2012 cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), în cadrul Batalionului

serviciului de escortă și pază al CGP mun.Chișinău IGP MAI.

Menționează că, perioada indicată supra, nu poate fi raportată la prevederile pct.8 lit.d) al Hotărârii Guvernului**********Acest fapt este constatat și prin confirmarea cu privire la vechimea în muncă a reclamantului eliberat de instituția de forță, perioada de activitate: 16.09.1993 - 02.05.2012, calculate fără înlesniri, o lună vechime în muncă pentru o lună de serviciu (1:1), care a servit drept bază la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă (inițial).

Potrivit prevederilor art.16 alin.(l) și (2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și publice autonome sânt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contravine prevederilor actelor respective. în clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sânt emise sau aprobate.

Astfel menționează, că prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Prin urmare, CNAS consideră că Ordinul ***** din 20 marții 2018 emis de MAI în conformitate cu prevederile pct.7 lit.g) și pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar”, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Or, Hotărârea Guvernului nr.78/1994 nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne ***** din 20.03.2018 (perioadele în cadrul Batalionului serviciului de escortă și pază al CGP mun. Chișinău IGP MAI).

În corespundere cu pct.8 lit.d) a Hotărârii Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar „La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: - în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În conformitate cu art.11 pct.2 a Legii nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, sunt enumerate instituțiile penitenciare existente, și anume: penitenciarele de tip deschis; penitenciarele de tip semiînchis; penitenciarele de tip închis; centrele de detenție pentru minori și tineri; penitenciarele pentru femei; casele de arest; spitalele penitenciare.

Atrage atenția că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

Potrivit prevederile art.51 alin.(1) și (2) din Legea *****/1993, în cazul apariției unor circumstanțe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen și familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind sistemul public de pensii.

Recalcularea pensiilor pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

În temeiul celor expuse și în baza art.224 alin.(l) lit.f) din Codul administrativ, solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul pârâtului, Vlas Ina, împuternicită în baza procurii *****din 21.11.2023, a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris, în referința prezentată instanței.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă, studiind argumentele ambelor părți în proces, ascultând explicațiile reprezentanților părților, probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative individuale defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil este întemeiată şi pasibilă de admis, din următoarele considerente.

Conform art.189 alin.(1) Cod administrativ al RM, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Noţiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluţia (77)31 Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcţii judiciare.

Conform art.206 Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ). (2) Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei cînd se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Conform art.208 Cod administrativ, (1) în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Potrivit art.209 Cod administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător. (2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. (3) Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

În speță, reclamantul ***** s-a adresat la CTAS Buiucani cu cerere privind includerea în calcul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei a perioadelor de activitate în cadrul Batalionului serviciului escortă și pază deținuți, cu avantaje 1:2.

Prin decizia CTAS Buiucani ***** din 24.10.2022, cererea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu decizia CTAS Buiucani ***** din 24.10.2022, reclamantul a depus o cerere prealabilă împotriva acesteia, solicitând organului ierarhic superior anularea deciziei defavorabile.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 24.01.2023, adoptată în procedura prealabilă, cererea a fost respinsă.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată, constată că reclamantul a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, nu există. În astfel de circumstanțe, fiind respectată procedura și termenul de depunere a acțiunii în contencios administrativ, instanța judecătorească va soluționa fondul cauzei.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanţei de contencios administrativ competente pentru a obţine anularea actului, recunoaşterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani ***** din 24.10.2022 și decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 24.01.2023 și cerința subsecventă de obligare a Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind calcularea cuantumului pensiei reclamantului *****, cu includerea perioadelor de activitate cu înlesniri, în baza certificatului ********** din 23.02.2023, emis de Direcția de poliție a mun.Chișinău, care confirmă că la data stabilirii pensiei reclamantului ***** – 03.05.2012, vechimea în muncă a domnului ***** a constituit 39 ani 02 luni 16 zile.

Starea de fapt stabilită pe parcursul examinării cauzei denotă următoarele.

Conform materialelor dosarului administrativ, reclamantul *****, începând cu data de 03.05.2012, este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, stabilită conform Legii *****/1993, calculată în cuantum de 50% din mărimea soldei și o vechime în muncă de 20 ani 07 luni 00 zile.

Conform certificatului ********** din 23.02.2023, eliberat domnului ***** de către Direcția de poliție a mun.Chișinău, vechimea în muncă a domnului ***** pentru stabilirea pensiei, la data de 02.05.2012, a constituit 39(treizeci nouă) ani, 02(două) luni

și 16(șaisprezece) zile, care include, inclusiv perioadele calculate cu înlesniri(1:2) conform HG *****/21.02.1994.

Potrivit art.47 din Constituția Republicii Moldova, (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. (2) Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrîneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor.

În temeiul art.323 Codul muncii, (1) Salariaţilor care au încheiat un contract individual de muncă cu unităţile militare, instituţiile sau organizaţiile Forţelor Armate ori cu cele ale autorităţilor publice în care legea prevede îndeplinirea serviciului militar sau special, precum şi persoanelor care execută serviciul civil, li se aplică legislaţia muncii, cu particularităţile prevăzute de actele normative în vigoare. (2) În conformitate cu sarcinile unităţilor militare, instituţiilor şi organizaţiilor menţionate la alin.(1), pentru salariaţii acestora se stabilesc condiţii distincte de salarizare, înlesniri şi avantaje suplimentare.

În conformitate cu art.18 lit.c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri *****-XII din 23.06.1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: c)timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite – în condiţiile avantajoase respective, inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Potrivit art.17 din Legea cu privire la sistemul administraţiei penitenciare nr.300 din 21.12.2017, (1) Personalul din cadrul sistemului administraţiei penitenciare este constituit din funcţionari publici cu statut special şi personal contractual. (2) Statutul funcţionarului public cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare este reglementat de prezenta lege şi este conferit datorită naturii atribuţiilor de serviciu, care implică îndatoriri şi riscuri specifice. Raporturile de serviciu ale funcţionarului public cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare (în continuare – funcţionar public cu statut special) cad sub incidenţa Codului muncii în măsura în care raporturile respective nu sînt reglementate de prezenta lege. (3) În realizarea atribuţiilor de serviciu, funcţionarul public cu statut special este învestit cu exercitarea prerogativelor de putere publică în limita competenţelor stabilite prin lege. În executarea misiunilor de pază, escortare şi supraveghere a persoanelor private de libertate, precum şi în alte situaţii temeinic justificate, funcţionarul public cu statut special poate folosi, în condiţiile legii, tehnica, mijloacele speciale şi armamentul din dotare. Autoritatea funcţiei nu poate fi exercitată în interes personal. (4) Personalului contractual din cadrul sistemului administraţiei penitenciare care nu are statut de funcţionar public cu statut special, angajat în baza contractului individual de muncă, i

se aplică legislaţia muncii. (5) Atribuţiile şi competenţele personalului din cadrul sistemului administraţiei penitenciare sînt stabilite de prezenta lege, alte acte normative care reglementează activitatea sistemului administraţiei penitenciare şi fişa postului. (6) În temeiul caracterului specific al sarcinilor îndeplinite, care depăşesc limita raporturilor obişnuite de muncă, funcţionarului public cu statut special îi sînt acordate privilegii, garanţii şi compensaţii în conformitate cu prezenta lege şi alte acte normative.

Potrivit art.8 lit.d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. În instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

Potrivit Avizului Consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la modul de aplicare a pct.8 lit.d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plata pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei şi a sistemului penitenciar din 29 septembrie 2014, ”(...) penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală(izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici sunt entităţile care cad sub incidenţa reglementărilor de la pct.8 al Hotărîrii Guvernului nr.78 din 21.02.1994. Din esenţa normelor de drept enunţate rezultă că pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiţii, şi anume: instituţia în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct.8 a Hotărîrii Guvernului nr.78 din 21.02.1994 şi să-şi exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici (...). Astfel, este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare şi deţinere a persoanelor reţinute şi arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct.8 lit.d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plata pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea

Crimelor economice şi Corupţiei şi a sistemului penitenciar.

Potrivit art.53 din Legea ***** cu privire la sistemul administraţiei penitenciare, stabileşte că la stabilirea pensiei, funcţionarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ţinîndu-se cont de următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituţiile penitenciare de tip închis, în casele de arest şi în instituţiile penitenciare destinate deţinerii şi tratării bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu; b) 2 zile de serviciu în instituţiile penitenciare, altele decît cele indicate la lit.a), în Administraţia Naţională a Penitenciarelor, precum şi în subdiviziunile acesteia care desfăşoară nemijlocit activităţi de punere în executare a privaţiunii de libertate, se consideră ca 3 zile de vechime în serviciu.

Conform art.13 lit.a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri *****-XII din 23.06.1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni.

Potrivit art.14 lit.a) din Legea *****-XII din 23.06.1993, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În conformitate cu art.44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, (1) Pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora. (2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Nu pot fi reținute de către instanța judecătorească argumentele părții pârâte, expuse atât în decizia CTAS Buiucani, cât și în decizia adoptată în procedura prealabilă

de către CNAS, referitoare la faptul că nu sunt aplicabile prevederile HG nr.78 din 21.02.1994, și anume că, perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor al izolatorului de detenție provizorie, nu pot fi raportate la prevederile pct.8 lit.d) al Hotărîrii Guvernului nr.78/1994, or, condiția esențială în sensul pct.8 lit.d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994, este ca instituția în care persoana își exercită serviciul să asigure paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală.

Direcția de poliție a mun.Chișinău, prin certificatul ********** din 23.02.2023, a confirmat vechimea în muncă a domnului ***** pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne ***** din 23.06.1993, care, la data de 02.05.2012 a constituit 39(treizeci și nuuă) ani, 02(două) luni și 16(șaispreze) zile.

În acest context, argumentele autorității publice pârâte sunt apreciate critic de către instanța de judecată, or, este evident că reclamantul întrunește condițiile legale pentru pentru includerea în calcul pensiei perioadei de activitate cu înlesniri în cadrul Batalionului serviciu escortă și pază al CGP mun.Chișinău, iar autoritatea publică pârâtă nu a invocat argumente serioase care ar justifica refuzul Statului în valorificarea acestui drept, care pentru a fi compatibil cu drepturile fundamentale protejate de lege, urmează a fi proporţional, adică să fie „prevăzut de lege”, să urmărească unul sau mai multe ”scopuri legitime” şi să fie „necesar într-o societate democratică”.

În acest context, instanța de judecată reține ca fiind relevantă hotărîrea Curții Constituționale nr.19 din 19.07.2016, care a statuat că, „[...] Pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca şi serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligaţiuni social importante. **Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală şi permanentă de subzistenţă a pensionarilor**. Având în vedere dispoziţiile Constituţiei (art.47 alin.(2)), **cetăţenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieţi pensia stabilită în condiţiile Legii nr.156-XIV.**

61. De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, **dreptul la pensie este imprescriptibil.**

(...)

65. De altfel, în condiţiile art. 35 alin. (2) din lege în cazul neachitării la timp a pensiei *din vina organului de asigurări sociale* care stabileşte sau plăteşte pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen.

66. În acelaşi timp, pot exista situații în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări sociale, dar nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, **însă legea și în asemenea situații îl sancționează pe titularul pensiei**.

(...)

68. Curtea reiterează că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. În acest context, Curtea reține că o restrângere a drepturilor relative garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art. 54 alin. (2) din Legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și

să nu aducă atingere substanţei dreptului de proprietate, altfel spus - să servească unui **interes public legitim**.
(...)
72. Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieţi pensia stabilită în condiţiile legii, aceasta fiind, de regulă, **sursa lor primară de existență**, pe de altă parte, Curtea constată că acesta din urmă prevalează."

În speţa *Akdeejeva versus Letonia* (2007), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat statul leton la despăgubiri, stabilind că a fost încălcat articolul 6 din Convenţia drepturilor omului şi articolul 1 din Protocolul 1, în cazul în care se procedează la recalcularea în minus a pensiei, dat fiind că este vorba despre un drept cîştigat.

Conform art.224 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Rezumând cele relatate și având în vedere că autoritatea pârâtă prin actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani ***** din 24.10.2022, prin care s-a respins cererea reclamantului și decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 24.01.2023, nu a aplicat corect legea, restricționând nejustificat reclamantul în dreptul acestuia la calcularea pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, prevăzut de art.53 din Legea *****, coroborat cu prevederile pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plata pensiilor şi indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice şi Corupţiei şi a sistemului penitenciar, actele contestate sunt pasibile de anulat, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual favorabil, prin care să stabilească și să achite pensia reclamantului *****, cu includerea perioadelor de activitate cu avantaje, conform certificatului emis de Direcția de poliție a mun.Chișinău ********** din 23.02.2023, care confirmă vechimea în muncă a domnului ***** pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne ***** din 23.06.1993, care, la data de 02.05.2012 a constituit 39(treizeci și nuuă) ani, 02(două) luni și 16(șaispreze) zile.

Potrivit art.195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

În conformitate cu art.96 alin.(1) și (1^1) din Codul procedură civilă, instanţa

judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, instanța denotă că, reclamantul ***** a fost reprezentat pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată de avocatul Kovali Vladimir, în baza mandatului avocațial atașat la dosar și drept cheltuieli de asistență juridică reclamantul a solicitat încasarea sumei de 6000 lei.

Conform recomandării, privind cuantumul onorariilor avocaților şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată de către Consiliul Uniunii avocaților din Republica Moldova, prin Decizia *****din 30.03.2012, pornind de la practica CEDO, care prevede că cheltuielile pentru asistența juridică şi onorariul avocatului trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, să țină cont de complexitatea cauzei; dificultatea problemelor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența.

La stabilirea cuantumului privind cheltuielile de asistență juridică instanța de judecată reține că, la materialele cauzei a fost prezentat bonul de plată seria***** din 26.02.2024, prin care se confirmă achitarea sumei de 6000 lei, cu titlu de asistență juridică, suma care este apreciată de către instanța de judecată ca fiind reală, necesară și rezonabilă.

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.b), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative, se admite.

Se anulează actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani ***** din 24.10.2022 și decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 24.01.2023 și se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind calcularea cuantumului pensiei reclamantului *****, cu includerea perioadelor de activitate cu înlesniri, în baza certificatului ********** din 23.02.2023, emis de Direcția de poliție a mun.Chișinău, care confirmă că la data stabilirii pensiei reclamantului ***** – 03.05.2012, vechimea în muncă a domnului ***** a constituit 39 ani 02 luni 16 zile.

Se încasează de la Casa Națională de Asigurări Sociale în folosul lui ***** suma de 6000(șase) mii lei cu titlu de asistență juridică.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia